

HET
NEDERLANDS
TEGEL
MUSEUM

Jaarverslag
Stichting Nederlands Tegelmuseum
2023

De introductiebanner van de tentoonstelling *Bezielde Schoonheid*

INHOUD

3. **Missie**
4. **Woord vooraf**
5. **Organisatie**
  - Bestuursleden
  - Expositiecommissie
  - Erven en schenken
  - Personeel
7. **Publiek en presentatie**
  - Tentoonstellingen
  - Vriendenexposities en kleinere presentaties
  - Educatie schoolgroepen
  - Publieksactiviteiten
  - Bezoekers
  - Communicatie en marketing
14. **Collectie en beheer**
  - Uitbreiding van de collectie
  - Registratie en documentatie
21. **Stichting Vrienden van het Nederlands Tegelmuseum**
23. **Samenvatting jaarrekening**

MISSIE

Het Nederlands Tegelmuseum toont als enige museum in Nederland de ontwikkeling van de Nederlandse tegel vanaf de zestiende eeuw tot nu toe. Onze missie is de grote cultuurhistorische waarde van antieke tegels, tegeltableaus en in toenemende mate ook modern keramiek aantrekkelijk zichtbaar maken voor jong en oud.

Onze kerntaak is om de grote cultuurhistorische waarde van de tegelcollecties, tegeltableaus en moderne keramiek op een aantrekkelijke manier te tonen.

WOORD VOORAF

We hebben een goed jaar achter de rug. Zowel qua bezoekersaantallen als winkelverkoop. Fijn is dat we weer reserveringen krijgen voor bezoekersgroepen. Ook schoolgroepen komen weer langs. Sinds Corona hebben we deze bezoekers moeten missen. Verder zijn we financieel gecompenseerd voor de hogere energierekeningen. Qua omzet en resultaat gesproken hebben we geen beter jaar meegemaakt. Exposities zoals *Bezielde Schoonheid. Tegels uit de Art Nouveau in de Architectuur* hebben daar uiteraard aan bijgedragen.

Verder is afgelopen jaar een nieuw strategisch plan tot stand gekomen, het zogeheten ambitiedocument. Dit plan geeft de gewenste toekomst van het museum aan maar staat vooral in het teken van de nieuwe huisvesting. Wat dat betreft zal het een spannend jaar worden. Met de gemeente hebben we intensieve en constructieve gesprekken hierover. De gemeente is zich er van bewust dat de huidige huisvesting niet meer houdbaar is.

30 april 2024

Eric Mackay, directeur

ORGANISATIE 2023

Bestuursleden

Voorzitter	mr. Diederik von Meyenfeldt
Secretaris	drs. Pieter J.G. de Ree Msc
Penningmeester	Marga van Berkel
Lid	drs. Gerda Brust drs. Hester Veltman-Kamp

Directeur Eric baron Mackay

Expositiecommissie

Eric Mackay (voorzitter), Johan Kamermans, Ger de Ree, Peter Berben MA, drs. ir. Frans Klein en drs. Lamberthe J. de Jong

Exposities worden voorbereid door de expositiecommissie die periodiek bij elkaar komt. De vergaderdata waren in 2023: 19 januari, 16 maart, 20 april, 7 juni, 27 juli en 28 september.

De exposities behandelen veelal diverse thema's waarbij uitgangspunt is objecten uit onze brede collectie te tonen in samenhang met die van de met ons samenwerkende exposanten.

Erven, schenken, giften en ANBI fiscale regeling

Eric Mackay

Personeel

Conservator
Coördinatie bezoekersbalie
Financiën en Administratie
Marketing & communicatie
Social Media
Baliemedewerkers

Dr. Johan A. Kamermans
Tineke van Lith
Mr. Annette P. Meier-Wierenga
Mandy Vermeer (freelance)
Romy Hasselaar
Jelly G. Gribnau-van der Kamp,
Ute Koning

Rondleiders

Peter Berben, Peter Frie en Ute Koning

Vrijwilligers

Peter Berben, Marjo Beumer-Bronkhorst, Dina de Bondt, Dirk van Bruggen, Jan Clifford, Coby Dijkhorst, Ria Dijkstra, Peter Frie, Peter Hammink, Tineke Koger-van de Handel, Els van Lier, Tineke van Lith, Ton van der Meijden, Bert Schrage, Mandy Vermeer, Christine Zweers

PUBLIEK EN PRESENTATIE

Tentoonstellingen

Ijspret op tegels

Zaterdag 26 november 2022 t/m zondag 12 maart 2023

Op antieke wandtegels is een verrassende variatie aan voorstellingen met schaatsers en ijspret te zien. De opkomst van de handgeschilderde Nederlandse wandtegels in de zeventiende eeuw viel namelijk midden in de periode die de Kleine IJstijd wordt genoemd. Kunstenaars als Pieter Bruegel de Oude (ca. 1525-1569) en Hendrick Avercamp (1585-1634) maakten prenten en schilderijen waarop een krioelende menigte zich vermaakt op de bevroren grachten en rivieren. Het zijn vaak echte zoekplaten waar je oog door steeds andere taferelen getroffen wordt, zoals met een ijslee, een wak, het onderbinden van de schaatsen, koek en zopie, deftige wandelaars op het ijs, het zwieren en het vallen.

Vanaf begin januari was er een impressie van de expositie te zien in het interview door Bea Koops van Omroep Ede (XON) met Lamberthe de Jong, initiatiefnemer van de expositie: <https://youtu.be/9zhMjclK9yw> (vanaf 03:53)

Op woensdagmiddag 22 februari om 14:00 gaf Frans Klein, lid van de expositiecommissie, in het museum een lezing over ijspret in de kunst door de eeuwen heen, gevolgd door een rondleiding.

Bezielde Schoonheid. Tegels uit de Art Nouveau in de Architectuur

1 april t/m zondag 29 oktober 2023 (verleng tot 14 april 2024)

In de zomer van 2022 verscheen een fotoboek van Wim den Hertog en Jalf Flach over de architectuur van de Nederlandse art nouveau, onder de titel *Bezielde Schoonheid*.

Wim den Hertog, docent keramiek bij Cultura Ede, fotografeert veel. Zijn foto's laten zich verrassend goed combineren met tegels en tableaux uit de museumcollectie. De foto's tonen de architectuur waarvoor de tegeltableaus ontworpen waren, en ook kun je vergelijkingen maken tussen tegels, glas-inloodramen, siersmeedwerk, bouwsculptuur etc.

Zaterdag 1 april opende Gerry Poelert, directeur van Cultura Ede, de expositie met architectuurfoto's van Wim den Hertog en met tegeltableaus uit (vooral) onze eigen collectie. Met 146 bezoekers was er zeer veel belangstelling voor de opening, meer dan er aan zitplaatsen in de zaal van Eben Haëzer waren. Lamberthe de Jong voerde in de vorm van een interview een gesprek met fotograaf Wim den Hertog en met Jalf Flach, die de teksten voor het fotoboek *Bezielde Schoonheid* schreef.

XON, de lokale omroep van Ede, was ook aanwezig voor een interview met Wim den Hertog en Jalf Flach, dit is uitgezonden in de week van 10 april: <https://youtu.be/siViRHtBjPo>

We zien veel waardering van bezoekers voor de expositie, het boek van Wim den Hertog verkoopt ook goed in de museumwinkel. 30 november hadden de Vrienden van Keramiekmuseum Princessehof een excursie naar ons museum georganiseerd, met 23 deelnemers, waarvoor de conservator een inleidende lezing hield.

Links: de ark van't leven, StoryTiles 2015.

Rechts: de dieren verlaten de ark van Noach, omlijsting vierkant met geveerde rand, Amsterdam, circa 1775-1825

StoryTiles, in samenwerking met Maatwerktegels

23 juni t/m eind september (verlengd t/m begin 2024)

Een expositie ter gelegenheid van het tien-jarig bedrijfsjubileum van Story Tiles. Het gaat hier om een zeer aansprekende formule, bedacht door beeldend kunstenaar Marga van Oers. In eerste instantie voegde ze, als in een collage, hedendaagse elementen toe aan de voorstellingen op antieke tegels, die daarmee een nieuwe betekenis krijgen. Vervolgens begon zij ook met het ontwerpen van nieuwe tegels, soms in opdracht, zoals ze in 2021 ook een tegel voor Ede uitbracht:

<https://www.bezoek-edede.nl/meer-over-edede/storytile-edede>

Vanuit het museum laten we zien dat er een rijke traditie van ‘verhalende tegels’ bestaat vanaf de zeventiende eeuw (met vooral mythologische en Bijbelse voorstellingen, maar ook herderstaferelen).

De presentatie vond plaats in zaal 1, met drie tafelvitrines, 2 kleine wandkasten en twee staande panelen. De tegels worden geproduceerd door het bedrijf Maatwerktegels, van Solke Pasveer, die de expositie heeft ondersteund met de PR. Door deze hulp konden we hier meer aandacht aan geven, met een opening, een catalogus en informatiepanelen. De expositie is geopend door Marga van Oers, oprichter en eigenaar van StoryTiles.

Frans Klein is kort voor de opening geïnterviewd door Manon Bastides voor De Gelderlander, in de rubriek Kunst in de Vallei, geplaatst op dinsdag 27 juni.

De Vriendenstichting heeft 26 oktober ook een kleine excursie naar het bedrijf MaatwerkTegels georganiseerd.

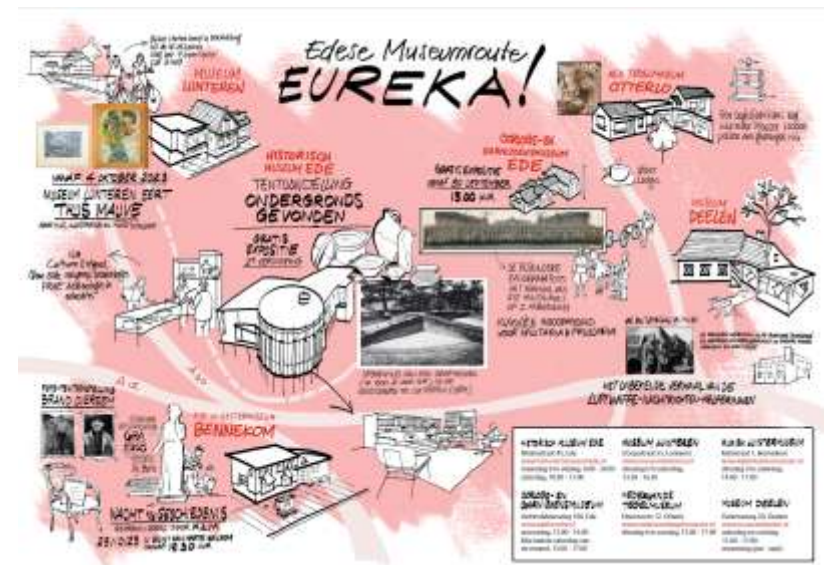
Eureka!

Maand van de Geschiedenis, oktober 2023, deelpresentatie

Elk jaar wordt door het Openluchtmuseum in Arnhem de Maand van de Geschiedenis georganiseerd. Dit is een landelijke campagne om mensen op een laagdrempelige manier in aanraking te laten komen met historie. Elk jaar staat er een thema centraal en in 2023 was dat ‘Eureka!’. Vanuit Cultura Erfgoed is het initiatief genomen om dit thema met alle musea in Ede gezamenlijk aan te pakken.

Inhoudelijk is het voor ons museum een interessant thema, de ontwikkeling van de tegel is eeuwenlang een kwestie van experimenteren, mislukken en Eureka!-momenten geweest. Qua timing konden wij er geen hoofdexpositie van maken, maar wel een speciale looproute langs tegels die in hun tijd innovatief waren.

De Edese musea hebben gezamenlijk een museumroute rond het thema Eureka! gemaakt, met een magazine dat huis-aan-huis verspreid is in *Ede Stad* en een tekening door illustrator Shirley Warlich.

Vriendenexposities en kleinere presentaties

Ook dit jaar waren er enkele vitrines beschikbaar waarin enkele begunstigers van de Stichting Vrienden de gelegenheid kregen om hun tegelverzameling aan het publiek te tonen. De inrichting van deze vitrines werd namens de Stichting Vrienden met ingang van dit jaar voorbereid en gecoördineerd door Leo van Druten en Frans Klein. Door de omstandigheden is deze vitrine minder vaak vervangen dan gebruikelijk.

Tegels met een gouden randje

Ingericht 9 december, te zien t/m 20 juni 2023

Ter ere van de vijftigste uitgave van het jaarboek Tegel zijn in de vriendenvitrine tegels met een gouden randje te zien. Vijftig jaar is voor velen toch een Gouden jubileum. Er zijn verschillende tegels van de Porceleyne Fles in Delft, die vanaf het begin van de twintigste eeuw een groot aantal gelegenheidstegels heeft geproduceerd met goudglazuur. Maar ook sierde een fraai blok goudleertegels uit de achttiende eeuw de vitrine. Verder was er nog een aantal Victoriaanse tegels met goud, en wandtegels van het begin van de twintigste eeuw.

John Verhulsdonk

20 juni t/m 31 oktober

John en zijn echtgenote Loes zijn museumvrienden die al zestig jaar geleden begonnen met verzamelen. Hun nieuwsgierigheid werd gewekt door tegelscherven die zij vonden op oude boerderij-erven in de landelijke omgeving van Rotterdam. De eerste tegel, die John destijds van zijn moeder kreeg, dateerde uit de zeventiende eeuw: een tegel met een visser die een vis vasthield. 'Zo is het begonnen, met de tegelverzameling... En die is nog niet af!!'

Hans van Lemmen, Engelse 'Delftse' tegels,

Ingericht 31 oktober 2023, te zien tot 24 maart 2024

Toen Hans van Lemmen in Engeland woonde heeft hij daar een grote verzameling van allerlei tegels aangelegd, waaronder ook Engelse *delftware* tegels. Vooral in de achttiende eeuw werden er veel tegels in Londen, Liverpool en Bristol gemaakt. Alhoewel er natuurlijk veel overkomsten zijn met Nederlandse tinglazuurtegels zijn er toch ook merkbare verschillen op het gebied van productiemethoden, randen, hoekmotieven en voorstellingen.

Educatie Schoolgroepen

Wij krijgen niet veel schoolgroepen, deels vanwege de grote afstand (er zijn veel rijdende ouders of een bus nodig om met een schoolklas te komen). Het educatieve programma kwam na de corona-jaren ook niet snel weer op gang. Twee vrijwilligers, Peter Frie en Ria Dijkstra, hebben zich voorbereid op het ontvangen van schoolgroepen.

-dinsdag 13 en vrijdag 16 juni, Louise de Colignyschool Ede, met twee groepen 4 (48 leerlingen).

- woensdag 5 juli, Baarnsch Lyceum, 60 bovenbouwleerlingen (4/5 HAVO, 5/6 VWO, speerpunt Kunst).

Voor deze leeftijdsgroepen hebben we geen specifiek aanbod, maar vrijwilligers Peter Berben en Peter Frie hebben korte rondleidingen gegeven. Kunstdocent Renate Munneke had met enkele collega's die meekwamen ook educatieve opdrachten meegebracht (volgens de methode van Art Based Learning).

Omdat het geplande aansluitende bezoek aan Museum Kröller-Müller niet door kon gaan wegens de zomerstorm Poly, zijn deze leerlingen 1,5 uur langer gebleven om ook zelf tegels te schilderen.

-woensdag 8 november, basisschool De Wijzer uit Arnhem, groep 5 (26 leerlingen). De groepen hebben een kunstproject waarbij de kinderen op school zelf tegels maken (borduren) en in het museum ideeën opdoen over ornamenten en patronen.

- dinsdag 12 december, Ericaschool in Otterlo, groep 1 t/m 3 (52 leerlingen).

Publieksactiviteiten

Taxatiedagen

Regelmatig komen bezoekers met tegels of tableaus naar het museum, of worden er foto's opgestuurd met het verzoek om een beoordeling. De conservator kan veelal datering of herkomst aangeven, evenals andere bijzonderheden, maar musea doen geen taxaties. Om aan de vraag daarnaar te voldoen is begonnen met taxatiedagen.

Museumvriend Ger de Ree, eigenaar van keramiekgalerie Capriolus, was ook dit jaar bereid om twee taxatiemiddagen te houden in het museum, op zaterdag 11 maart en 7 oktober. In maart kwamen 56 personen speciaal voor de taxaties. In oktober moest de geplande middag helaas door omstandigheden geannuleerd worden, wel zijn er weer nieuwe data voor 2024 afgesproken.

Bezoekers

In 2023 ontving het museum 8.308 bezoekers.

Volwassenen	1.930
Kinderen	130
Kinderfeestjes	-
Countdown/CJP/Cultuurkaart	-
Museumkaart	4.249
Gratis (vrienden/ICOM/Rembrandtkaart)	280
Groepen (10)	199
Schoolgroepen (6)	205
Speciale acties	115
Tegelroute Lunteren	1.200

Communicatie en marketing

Het Tegelmuseum probeert op verschillende manieren in beeld te blijven bij de doelgroep. Onder andere door het versturen van persberichten, wekelijks updates plaatsen op Facebook, Instagram en X (voorheen Twitter) en door middel van samenwerkingen met bijvoorbeeld MuseumTV en Erfgoed Gelderland.

Statistieken online marketing

Jaar	2023	2022	2021	2020	2019	2018
Websitegebruikers	16.000	11.835	16.955	18.852	17.617	15.590
Facebook-volgers	1.100	1.040	960	845	529	
Instagram-volgers	1.097	979	764	470	209	
Twitter/X-volgers	531	548	501	422	335	
YouTube-abonnees	29	28	24	20		

Free publicity - Interviews in kranten, cultuurbladen en TV en radio

XON/ EDE TV	2 jan.	Ijspret in Mooi Zo!
ZIN Magazine	januari	Signalement Tegelmuseum
Hollands Glorie	januari	Otterlo, Poort naar kunst en groen
XON/ Ede TV	10 april	Bezielde Schoonheid in Mooi Zo!
Omroep Flevoland	2 juni	Buur op een Uur
De Gelderlander	27 juni	Kunst in de Vallei
BenErWegVan	10 november	Vlog Aranka Sinnema

Buur op een uur: Nederlands Tegelmuseum

Flevoland • Vrijdag 2 juni 2023 | 14:40

In Buur op een Uur kijken we over onze provinciegrenzen naar cultuur op maximaal een uur rijden. Deze keer wanen we ons in Otterlo, waar het Tegelmuseum te vinden is.

Onthulling schenking vriendenstichting, foto Tonny Pijper

COLLECTIE EN BEHEER

Uitbreiding van de collectie

De museumcollectie is dit jaar weer met een aantal bijzondere aanwinsten uitgebreid. Dit gaat vrijwel geheel door schenking en bruikleen, voor aankopen is nauwelijks ruimte.

Tegelplaat met de Wester Suikerraffinaderij, "Holland" Utrecht, 1895-1905

Het museum kreeg van de erfgenamen van dhr. W.G.L. van Loon een tegelplaat met voorstelling van de voormalige gebouwen van de Wester Suikerraffinaderij aan de Van Noordtkade in Amsterdam, links onder gesigneerd met het merk van de Faience- en Tegelfabriek "Holland" van J.W. Mijnlieff, Utrecht, ca. 1895-1905.

Twee keramische werken uit de kunstcollectie Rabobank

- keramisch reliëf van een vis, door Henk Potters (Oisterwijk 1924 - Tilburg 2003), voor ca. 1970, 33 x 46 cm
- Tegeltablauw van een bloempot, geschilderd door de Ynze Huitema, werkzaam in Harlingen bij fa. Jan van Hulst rond 1860, 60 x 46 cm.

Middeleeuwse vloertegel met portretkop, Enkhuizen

Frits en Elly Dangermond uit Enkhuizen schonken een middeleeuwse vloertegel met portretkop van een man, mogelijk Christus, een apostel of heilige, circa 1325-1375. De tegel is in 1971 gevonden tijdens graafwerkzaamheden voor riolering aan de Zuider Havendijk 26 in Enkhuizen.

Collectie ornamenttegels, Harlingen, 1885-1920

Een museumvriend schonk 230 ornamenttegels van eind negentiende/ begin twintigste eeuw, voornamelijk afkomstig van de tegelbakkerijen in Harlingen (Tjallingii en Van Hulst). Begin 20ste eeuw werden veel restantpartijen opgekocht door een aannemer in Staphorst, die alle decors door elkaar in de muur zette. Omdat op veel van deze tegels het modelnummer is vermeld, kunnen juist deze tegels precies worden toegeschreven aan tegelbakkerijen.

Collectie tegels Westraven, Utrecht, 1920-1980

Onze museumvrienden Frans en Dini Landzaat uit Schalkwijk schonken een collectie tegels van de Utrechtse Faience- en Tegelfabriek "Westraven" in Utrecht. Zij waren hun hele leven actief in het verzamelen en documenteren van de Utrechtse aardewerkindustrie (zowel steenbakkers als tegelbakkers).

Tegels en tegelplaten van Rozenburg, 1885-1915

Museumvriend Gerrit de Jager heeft twaalf tegels en tegelplaten van de Haagse Plateelbakkerij Rozenburg geschonken (1883-1915).

Heinrich Hegeler, interieur met tegeltaleau

Keramisch werk Helly Oestreicher, Amsterdam, 1960-2010

Helly Oestreicher (Karlový Vary/Karlsbad, 1936), beeldend kunstenaar in Amsterdam, heeft een selectie van de tegelwerken die zij vanaf 1960 maakte aan ons museum geschonken. In 2006 organiseerden wij met haar de expositie *Amsterdams Blauw*, met witte porseleinen tegels die in de oven als broodjes waren gaan rijzen en een brosachtige structuur hadden, een idee dat ze had ontwikkeld tijdens een werkperiode in het EKWC. In de jaren zeventig maakte ze ook tegels en tableaus met 'landschappen'. Tijdens haar studie aan de Gerrit Rietveld Academie lag de nadruk nog op het ontwerpen van serviezen en draaien van vormen. Die gedraaide vormen verwerkte ze in tegels met de naam 'anti-potten'.

Heinrich Hegeler, interieur met tegeltableau

Onze Vriendenstichting schonk op de jaardag een schilderij van Heinrich Hegeler (1861-1903). Het toont een vrouw die handwerk verricht in een interieur met tegelwand, met ook een mooie, betegelde schouw. Intrigerend is dat op het schilderij een tegeltableau voorkomt met een schip. Dit schip, genaamd 'De 2 goede vriendinne, 1793', blijkt in het echt te bestaan. Het is ooit gepubliceerd door onze museumvriend Jan Pluis. Het schilderij geeft dus een heel bijzonder beeld van een betegeld interieur. De Duitse schilder Hegeler, opgeleid in Düsseldorf, verbleef in de jaren 1894 en 1895 enige tijd in de kunstenaarsdorpen Volendam en Katwijk.

Tegeltableaus met exotische vogels, Tjallingii, Harlingen, 1900-1910

Als extra verrassing kreeg het museum van de Vriendenstichting ook twee tableaus met exotische vogels. De tableaus zijn niet gesigineerd, maar zeer vergelijkbare gesigineerde tableaus bevinden zich in portieken aan de Admiraal De Ruijterweg 74 in Amsterdam, gebouwd in 1910. Die zijn van de Harlingse Tegelfabriek van familie Tjallingii, een bedrijf dat in hetzelfde jaar 1910 stopte.

Houtzaagmolen Langweer door Douwe Klazes, Tichelaar, Makkum, 1806

Het tegeltableau van de houtzaagmolen van Langweer hing al sinds 1986 in ons museum als bruikleen van de gezusters Anema uit Heerenveen. Hun grootvader had rond 1920 twee huisjes in Langweer verworven met elk een groot molentableau. In maart is de laatste van beide zussen overleden, en zoals eerder was toegezegd is het tableau aan ons museum gelegateerd, waarmee het nu eigendom van het museum is.

Hans Wijninga en vrijwilliger Bert Schrage fotograferen aanwinsten op maandag 13 november

Registratie en documentatie

Er wordt voortdurend naar gestreefd om de aanwinsten in de collectie spoedig na binnenkomst te beschrijven en te documenteren. Het betreft achtereenvolgens het toekennen en aanbrengen van een inventarisnummer, het maken van digitale afbeeldingen, invoering in het registratiesysteem en toekennen en vaststellen van een standplaats.

Maandag 13 november was Hans Wijninga een dag in het museum voor collectiefotografie, we hadden 22 kistjes klaargezet. Dat leverde uiteindelijk 1.312 fotobestanden op. Van de meeste tegels zijn voor- en achterkant gefotografeerd, van tableaux zijn meer detailopnamen. In totaal gaat het om 617 tegels en tableaux. Door vrijwilliger Bert Schrage zijn deze inmiddels gekoppeld aan de beschrijvingen en toegankelijk gemaakt. In februari 2023 stond de teller op 13.233 treffers op CollectieGelderland, per februari 2024 was dat 13.960 treffers, een toename van 727 treffers.

Vrijwilliger Jan Clifford draagt zorg voor de zorgvuldige en verantwoorde nummering van de objecten.

Verbetering belichting expositiezalen

Zaterdag 14 oktober hebben we de volledige verlichting in zaal 2 (Dingeman Korfzaal) vernieuwd. Theo Stolker, elektrotechnicus, heeft zich als vrijwilliger aangemeld om ons te helpen op betaalbare wijze de verlichting te verbeteren. In zaal 2 zijn nu 8 LED-panelen aangebracht. In het komende jaar zullen ook andere zalen onder handen genomen worden.

Onderzoek en publicaties

De conservator heeft als eindredacteur meegewerkt aan de jaarlijkse publicatie *Tegel* van de Stichting Vrienden Nederlands Tegelmuseum. Verder heeft hij zelf over tegels gepubliceerd, lezingen over de Nederlandse tegelcultuur gehouden, studiedagen bezocht en afspraken met collega's en particulieren gemaakt om verschillende niet-toegankelijke collecties te bestuderen.

- Voor nummer 51 van het jaarboek *Tegel* schreef hij een artikel over de verwerving van onze Zaanse smuiger door oprichter Gerrit Feenstra in 1966.
- Op het symposium *Gezien & Gezien* worden, ter gelegenheid van het zeventigjarig jubileum van de Nederlandse Vereniging van Vrienden van Ceramiek en Glas, op 24 november bij RCE in Amersfoort, gaf hij een presentatie over de introductie van de industriële tegelpers bij de Haagse Plateelbakkerij Rozenburg.

Stem op ons kunstwerk!

STICHTING VRIENDEN NEDERLANDS TEGELMUSEUM

Voorzitter	Lejo Schenk
Secretaris	Marianne Florschütz
Penningmeester	Mark van Veen
Leden	Leo van Druten Frans Klein Tonny Pijper

Het museum wordt ondersteund door een actieve vriendenstichting, die bijna vierhonderd begunstigers telt. De Stichting Vrienden heeft het museum in 2023 op vele manieren bijgestaan. Het bestuur van de stichting vergaderde eenmaal op 12 augustus gezamenlijk met het museumbestuur. De voorzitter van de stichting woont als toehoorder/adviseur de bijeenkomsten van het museumbestuur bij.

De Vrienden droegen ook in 2023 weer een financiële bijdrage af aan het museum. Daarnaast stellen zij op vele manieren hun kennis en kunde ten dienste van het museum. Individuele vrienden leveren hand- en spandiensten bij het werk in en om het museum. Meerdere malen per jaar wordt de Vriendenvitrine ingericht met bijzondere privéverzamelingen. Tevens maken enkele vrienden deel uit van de expositiecommissie, die de tentoonstellingen in het museum ontwikkelt en inricht.

De Vrienden geven tweemaal per jaar het bulletin Vriendennieuws uit, onder redactie Gerda Brust. Op de jaardag is het jaarboek *Tegel* 51 uitgereikt aan de vrienden. De redactie van *Tegel* wordt gevormd door Jaap Jongstra, Lejo Schenk, Francine Stoffels, met conservator Johan Kamermans als eindredacteur.

De traditionele jaardag vond dit jaar plaats in Otterlo op zaterdag 30 september met een programma in een zaal van De Waldhoorn, met een afsluitend bezoek in het museum.

Van 15 t/m 19 mei namen twintig vrienden deel aan een meerdaagse tegelexcursie naar Frans-Vlaanderen, een gebied waar in de achttiende en negentiende eeuw een bloeiende industrie was van tinglazuuraardewerk. We bezochten het keramiekmuseum en een voormalig fabrieksgebouw in het industriestadje Desvres, en de rijke collecties keramiek in de musea van Lille. Op de heenweg kregen we ook een rondleiding in het museum en het depot van Abdijmuseum Tenduinen, waar bij opgravingen enkele zeer rijke tegelvloeren uit de late middeleeuwen en de vroege renaissance zijn gevonden. Verder bezochten we het museum en de kathedraal van Saint-Omer, het museum van Hazebrouck, en in Roubaix Le Piscine, het art-decozwembad met rijke bouwkeramiek dat is omgebouwd tot een groots kunstmuseum.

26 oktober 2023 organiseerde de vriendenstichting een kleinere excursie met 15 deelnemers naar de fabriek MaatwerkTegels in Utrecht-Leidsche Rijn en aansluitend kasteel De Haar in Haarzuilens.

SAMENVATTING JAARREKENING

Staat van baten en lasten over 2023

	Realisatie 2023	Begroting 2023	Realisatie 2022
	€	€	€
Baten	181.622	151.500	189.653
Lasten			
Kostprijs van de verkopen	(9) 14.126	10.000	12.278
Kosten van beheer en administratie			
Personeelslasten	(10) 37.143	25.000	33.510
Afschrijvingen	(11) 1.788	1.500	2.077
Overige bedrijfslasten	(12) 116.976	115.000	127.506
	<u>155.907</u>	<u>141.500</u>	<u>163.093</u>
Saldo voor financiële baten en lasten	11.589	-	14.282
Financiële baten en lasten	(13) 404	-	-730
Exploitatiesaldo	<u>11.993</u>	<u>-</u>	<u>13.552</u>

**Jaarverslag
Stichting Nederlands Tegelmuseum
2023**

Eikenzoom 12
6731 BH Otterlo
Telefoon 0318 591519
info@nederlandstegelmuseum.nl
www.nederlandstegelmuseum.nl

